

Kibaru

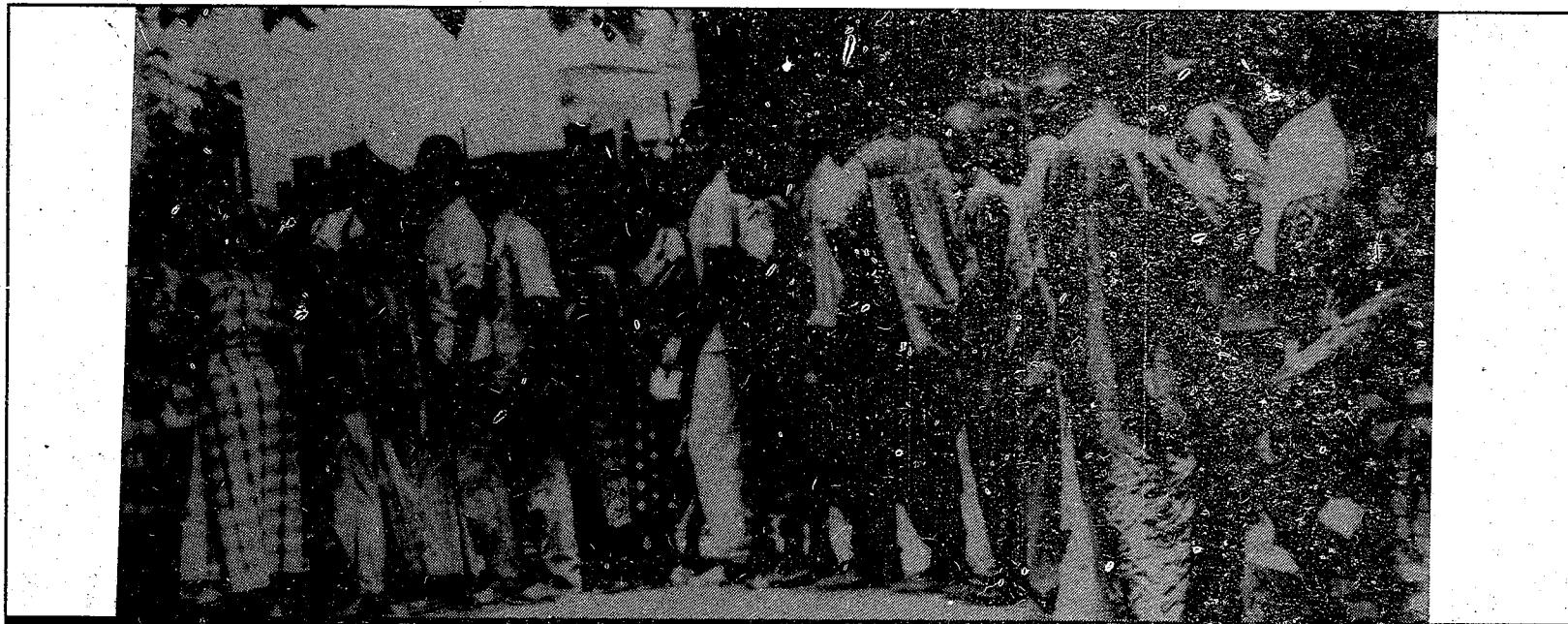
San 20nan - Mekalo - san 1992
A songo : DOROME 10 - N° 244

A bœ bœ kalo o kalo "AMAP" ka yamaruya kono - Hâké : 17.000
"AMAP" kuntigi : Gawusu DARABO - Dilanbagaw kuntigi: Amadu GANI Kante - Sébenbagaw kuntigi: Basiriki TURE

wote bœ banna
**Sisan,
Mali jamana
labenna
forobafanga
bolofaraw
sigili fœ**

ALIFA UMARU KONARE
Malidenw bœ ye Peresidan min sugandi

jatamine laban y'a jira ko wotekela ma caya kosebœ...

seko ni donko kene

Bakorōn bε se ka den wolo wa?

Waraba ni daje diyara. U diya ko jugu, u ko k'u bε ka ba dō mara u ka so. Ofolen, daje ko k'ale bε bakorōn san k'a mara, waraba ko k'ale bε Bamuso san k'a mara.

Waraba ye bamuso san, daje ye bakorōn san. Waati damado temenna, waraba ka bamuso jiginna filaninw na: cε ni muso.

Daje y'a men ko waraba ka bamuso ye filaninw wolo, a keleyara. Don dō su fε, a taara waraba ka bamuso denw minε ka t'u bila a ka bakorōn kεrefε: Dugu jelen, a bolila ka taa a fo waraba ye k'a ka bakorōn jiginna filaninw na : cε ni muso. O yorowaraba taara a ka ba laje, nka a y'a soro a denw tun tε yen. A seginna ka taa se daje ma ko: ninnu ye ne ka ba denw de ye. Jon y'a ye bakorōn ye den wolo fōlō fo ka taa se filaninw ma?

A y'a jaabi k'ale y'a ye. O waati la, waraba ko: sisan an bε taa se mogokorōw ma k'u nininka n'u dellila ka bakorōn ye ka den wolo fo ka se filaninw ma. Daje y'a jaabi ko kosebe, k'a sonna o kuma ma. Mogokorōba ninnu ko jenfa ni Matenēn, u taara a fo olu ye k'u ka

nogon laje k'u ka nin kiiri tige. Nka o y'a sorodajε ye nkalonba dōlaben. A taara se nkelenin ma k'a bεnakuma dōf'a ye walasa a ka se k'a deme. A ko: «N'an bεe sigilen bε kiiritige yorōla, i bεna.ni n'y'i temetoye, n bε girin k'i fo, n bε tila ka i nininka k'i bε taa min. I b'a fo k'i bε taa bin nini k'i ka bakorōn n'a ka filaninw, cε ni muso, ka so laben». O folen kofε daje seginna ka taa dugu kono. Ataar'a soro mogokorōbaw lajelen bε fere la jiriba koro. O yorōla, nkelenin n'a ka npan ni muru natɔ file. O y'a soro mogokorōbaw tun tε daje ka nkalon labennen kalama. A ye nkelenin natɔ ye, a girinna ko : «nkelenin, i ni sogoma, i bε taa min n'i ka npan ni muru ye nin sogomada in na? «A y'a jaabi k'a bεna taa bin nini a ka bakorōn n'a ka filaninw de ye, k'u ka so laben. O yorōla daje y'i kanto mogokorōbaw ma ko bakorōn bε se ka den wolo. A ko ni nkelenin ka bakorōn ye filaninw wolo, mun b'a jira u la k'ale fana ta tε se k'a wolo fo ka se filaninw ma. O seereya kelen kofε mogokorōbaw ma se ka kuma, u ye jo di daje ma. A nisondiyalen ye mugu kanje fila ci k'i waso waraba la. N b'aw nininka, ninjo in min file ka di daje ma nkalontige kan, jo numan don wa?

Makan Mangara

An ka ye dōonin Kokorōbo

Nin kera kamalen fila ye. U dakojugu u yere la, u tigerā dijε fen bεe la sa, fo u yerew. Baara were tun tε u la bolisojε kō. U tun bε to ka taa Somaw ka boli Sojεka taa olu feere. Amεenna ka mεen, don dō la, u ye Soma-den kogolen dō ka boli kibaruya mεn, k'o ka boli masirilen don ni sanu ni wariye ye, o ka boliso tun bε dugu kofε.

N balimaw, n mεenna n ka kola ani n tora n ka kola, a bεe ye ko kelen ye. U y'u laben k'u bε taa somaden kogolen in ka boli sojε. U sera boliso ma tuma min na, kelèn donna k'a bε boli nin ta, a jolen tora, a yεlēmana ka kε bakorōn ye ; tε kelen dō tora jolen boliso da la, a ma se ka taa tugun, fo bolitigi taara u soro yen, a ye bakorōn kε k'a ka boli sōn, ka tεgε da tε kelen dō bobara la, o bolila ka taa. K'a ta nin don na ka n'a bila bi la, o ye soneli haramuya.

Jigi Komagara
Kεnelen, Kaaba (Mali)

Yiriwalikow ani netaakow bilasirali walew

An ka Ala wele, an ka tugu tijé ni tijsétiqw kó, an ka numan ké, Ala na hine an na. Sanfaji ka suuru, dugumaji ka woyo k'anw ka cikélaw jyôrò kéné to, dunkafa ka sabati. Kénéya wo, lafiya wo, kalan ni nafolo, nin bëe bëe dunkafa de kofé.

Bore lankolon te jo. Dannaya ka segin sénékélaw ma, dannaya ka segin baganmaralaw ma, ani mònnikélaw, jamana ntulomaw.

Fanga körö temennen ye malidenw lafu, fo k'an jaasi. Nka binkónomogow de janina ni bëe ye. Politigimogow ni nafolotigiw bëe tun dabirilen bëe olu da la, k'u susu. Bawo: ja tun bëe sen na, sumanw te ka jé, jinew bëe ka ja, baganw kóngora, sörów bëe ka nagasi, se foyi te hadamaden ye tugun; nka nisongo n'a kunkanfénw tun bëe bosi ni farinya ye ani fanga, i n'a fo a tun bëe kë cogo min na Tuba-bu tile la.

- Ni politikitónw tun bëe sigi, dugu maalankolonw, denjuguw an'a nanbaratow de tun

**Dunkafa
ye
farida
ye.**

bëe sugandi dibi-dibi la ka olu kë jemogow ye.

- Ni silametónw tun bëe sigi, künfinw ni filankafow ni jahiliw de tun bëe ye jefé, kabako!

Obiribarabiriw kónç, sonw, dabarabaw, denjuguw ni njiguw, kamalenbaw ni sungurunbaw y'u sago kë duguden tòw la. Ala la, Musa tile kéra fugariw ni Tijenikélaw ka gintan de ye. Musa tile ma diya fewu: balawu ni nangata, kóngó ni minnogó. Don o don joré, kasi ni kule, galomajirakow ni garisegesiriw. Ala k'an kisi a jögön wëre ma.

Bi, tile kura bora, ni kura donna malidenw na. Denmisenninw,

cëw ni musow, "ADEMA", "CNID", "AEEM", "AMDH", "UNTM", kiiritigelaw ka tón, silamèw ni kerecenw, bëe banna Musan'aka fangajugu la.

Bi, tile kura bora, hakilina kuraw bangera : ko bëe ka da i yëre la, bëe k'a kë i yëre ye. Nteribinkónomogow, n'aw ma d'aw yëre la, n'aw ma son aw yëre ye, aw bëna a faamuya cogo di k'aw ka kan ni kénéya ni lafiya ye, k'aw ka kan ni dumuni numan ye, k'aw ka kan ni kalan ye, k'aw ka kan ni donfini numan ye, ani bolifén numan, siraba numanw, kuran, orobiné, telewison, arajo, lakolisow, nénajesow... i n'a fo tòw!

Nterikungokónomogow, n'aw m'a k'aw yëre ye ka sénékécogo kuraw kalan, ka baganmaracogo kuraw kalan, ka mònnikécogo kuraw kalan, ka se aw yëre körö, ka se jamana körö, yéléma min daminená san 1991 mariskalo tile 26, tó k'a je don...

Mahamadu Kónta

Wote suguya naani minnu kera Mali kono san 1992 la.

Amadu Tumani TURE

An ka woteko njogonbilasira kunnafoni caman kono, an y'a jira ko woteko kuma fôra, k'a basigi Mali Konferansi Nasionali de senfe, min kera Bamako, san 1991 Zuluyekalo tile 29 ni Utikalo tile 12 furance la.

Bee y'a don ko Konferansi Nasionali yere labenkun tun ye ka Malidenw bee lajelen, jamana kono an'a kokan, k'olu ka mogô yamaruyalenw lajere kene kelen kan, ka Musa ka yere-sago-fanga juguya yorow nefo njogon ye, ka taa-bolo kura nini Mali jamana la, n'a ma ke ni fanga latemenni ye mogô kelen wali jekulu kelen ma, min laban ye yeresagoké ye.

O siratige la, fanga jekulu do sigira sen kan, n'an b'a wele ko fanga fila furance-fanga, n'o ye Musa ka mogô-kelen-fanga koro ye ani foroba-fanga kura min ka kan, ka sigi, wotew bee kelen kofe.

Wote folo kera Mali sariyasunba kan

O wote kera san 1992 Zanwiyekalo tile 12 don, Mali woloden bee lajelen fe, jamana kono an'a kokan, minnu ye san 18 soro. A jaabi neña, bawo, bee lajelen jenna ni Mali sariyasunba kono sariyaw wajibiyali ye.

Wote filanan kera mériw mogow sigili kan

O wote kera san 1992 zanwiyekalo tile 19 don. A kera sababu ye ka mogô 751 sugandi, k'olu ke dugubaw mériw kow latemennaw ye, san 5 hake kono. Olu ka baaraw ye dugubaw labenni ye, ani saniyakow ni dugukolokow ni

sebenkow, i n'a fo: woloseben, furuseben, sayaseben, gatigisben ni saalenseben n'u njogonnaw.

Wote sabanan kera depitew sigili kan

O wote kera tako fila ye. Tako folo kera san 1992 Fewuruyekalo tile 23 don. Tako filanan kera san 1992 marisikalo tile 8 don. Bee y'a don ko depitew de ye jamanadenw ka cidenw ye depiteso la, Bamako. An bee lajelen haminankow neli n'u tijeli b'an ka depitew de bolo. Olu de b'an kunkow nefo k'u naflow nini, ka baaraw k'an sago la. O wotew bannen kô, depite mogô 129 sugandira san 5 hake kono Mali jamana bee togo la. Mali kubedaw ani Bamako komini woço faralen njogon kan o depitew hake benna

Sumana SAKO

Sisan, Mali jamana laben na forobafanga bolofaraw sigili fe

Ofurancé-fanga min kuntigiya bë Liyetenan Koloneli Amadu Tumani TURE bolo, n'an b'a wele ko : ATT, n'a minisiri fôlô ye Sumana SAKO ye, ni fasojamakuluw bëe ka mögo sugandilenwb'a la, ofurancé-fanga de ye Konferansi Nasionali baaraw laben, k'u ñë, ka bëe lajelen wasa, ka wotekow boloda, k'u ñë, ka bëe lajelen wasa.

Taalen ñefé, o furancé-fanga min y'a ka layidu bëe tiime, o de bëna forabafanga kura bolofaraw sigi sen kan, walasa Mali jamana sabanan ñemögô sugandilenw, wotew senfe, olu k'an faso baaracogo lakika damine, pariti politiki camanko ni demokarasiko kono, Musa Tarawele tun banna minnu ma, n'o karogelenya de kera a binkun ye. Hakililajigin hukumu kono, o Wote suguya naani kera kun minnu ani waati minnu na, olu file :

mögô 116 ma. Maliden, minnu sigilen bë jamana kôkan, tunga la, olu ka depite sugandilenw kera mögo 13 ye. Dogonqonnan te se ka ke tugun Mali depiteso la, k'a d'a kan, depitekulu kelen-kelen bëe sugandira Pariti Politiki dô de fe. Jatemine la, depite 129 ninnu sugandira Pariti Politiki 10 hake de ka wotew sen fe. O b'a jira ko depitekuluw te se ka nanbaraké ñögón na, k'a ko bëe bë ke jelenya kono.

Wote naaninan kera Peresidansigi ye

Mali Peresidan, n'o ye jamana fangaso kuntigi ye, o sigili wote kera tako fila fana ye. Tako fôlô kera san 1992 Awirilikalo tile 12 don. Tako filanan kera san 1992 Awirilikalo kelen in tile 26 don. Tako fôlô la, Pariti Politiki 9 de ye mögo 9 sugandi Peresidanya la.

Wote fôlô kelen kô, a tò tora Pariti fila ka mögo fila ye; n'o ye Pariti "ADEMA" ka mögo ye, n'o ye Alifa Umaru KONARE ye ani Pariti "USRDA" ka mögo, n'o ye Cewulen Mamadu KONATE ye. Wote filanan ye Pariti "ADEMA" ka mögo sugandilen Alifa Umaru KONARE ke Mali Peresidan ye.

A ka ca a la, ni kow kecogo ñëna, Maliden bëe lajelen wotera Alifa min kan, o bë sigi Maliforobafanga peresidanya la, san 5 hake kono.

Ajirala ko Musa Tarawele ka fanga temennen kô, Peresidan kelen si te sigi ñögô kan, Mali kono tugun. Peresidan kura bolofenw bëe bë dantige Mali sariyasoba la, walasa ñagami kana don Peresidan yere halala fenw ni faso halala fenw na. O de bë wele ko "KOKAJE", min bë dansigi nanbara ni yurugu-yurugu la ani nafolo kenekan soneli ni jamanadenw törcoli.

"P.N.V.A" BAARAW YE MOTI

K'a ta okutoburu tile 24 la, ka n'a bila nowanburukalo tile föc la, san 1991, Baba Tumani KANE ani Badama DUKURE, n'olu ye Moti kunnafoni seriwsida baarakela dōw ye, ka fara Moti sene seriwsida baarakela dōw kan, olu jera ka taama ke dugumisennin 13 kōnɔ: Moti, Bankasi, Koro, Banjagara, Duwansa ani Jene maraw la.

Taama in nemogoya tun be Daniyeli KELEMA bolo, n'ale ye Moti sene seriwsida nemogo dankan dō ye. Taama in dabora hakili jakab baaraw kama, dugumogow fe, "PNVA" kan, nisenekelaw b'a wele ko "bolo-naani-foro".

Taamadenw sera dugu o dugu la, nisondiya, bona ani karama de kera k'u kunben. "P.N.V.A" baara now fana tun be kene kan, baara no minnu be mogo hakili sigi kosébe, i n'a fo Nema dugu kōnɔ, sokura arondisima la, Koro mara kōnɔ.

Dunanw bisimila kene kan, Nemakaw ye nokuru fila da nɔgɔn kerefe. "P.N.V.A" foro no ani foro seere no.

"P.N.V.A" foroyecikelakɔlidenw ni dugumogow ka foro baaralen ye nɔgɔn fe; foro seere be baara lawale foro baara cogo la. Danfara belebele yera no filaninnu ni nɔgɔn ce. "PNVA" foro nokuru kabon, a kise ka kunba, a cekani ka temen foro do in cu kan.

"P.N.V.A" YERE YE MUN YE?

A be san damado bɔ, sene, baganmara ani sigiyɔrɔ lakanani minisiriso ye dugu dōw sugandi jamana kōnɔ, k'a feere kura dōw laje sene, baganmara ani sigiyɔrɔ lakanani siratige la, walasa sɔrɔbe se ka yiriwa cogo min na.

Senekelaw, baganmaralaw ani cikelakɔlidenw jera ka baaraw ke nɔgɔn fe ka se waati dō ma. Baaraw y'a jira ko feere ninnu ka kene, k'u be se ka ke sababu ye ka soro yiriwa teliya la. O feerew sabatira ka ke "P.N.V.A" ye.

"P.N.V.A BAARAW LABEN COGOW"

Bi, sene siratige la, "PNVA" ye fanga belebele soro Moti, Koro, Bankasi, Banjagara, Duwansa, ani Jene maraw kōnɔ. "PNVA" baaraw be sinsin ben de kan dugu kōnɔ. Ni ben sɔrɔla dugu

min kōnɔ, baarajekuluw be sigi yen, fila, ka se fo tan ni kɔma n: dugu ka bon. Jekulu kelen-kelen be ben mogɔ 10 walima mogɔ 15 ma. Sine fila, kalo kōnɔ cikelakɔliden ni dugumogow be nɔgɔn kunben nemogɔ ka foro kōnɔ, ka "P.N.V.A" feerew nɔfɔ nɔgɔn ye.

Baaraw damine la, foro be tila fila ye. Tilance be baara ni "P.N.V.A" feere ye; tilance do, n'o ye foro seere ye, o be baara lawale foro baara cogo la. Bolo kelen-kelen be turu foro seleke naani be la. O kɔson senekelaw be "P.N.V.A" wele ko "Bolo-naani-foro".

Ni foro sugandira, cikelakɔliden b'a fo k'a gelyea ko nɔgo ka kan ka ke "P.N.V.A" foro la sanni k'a bulugu.

Tile 15 danni kofe, no be kɔrosin. Tile 15 were mana temen, kɔrosineli filanan be ke. No be bɔ k'a turu sabasaba dinge kōnɔ, ka tila ka metere kelen-kelen bila nɔsunw ani nɔsiraw ni nɔgɔn ce. "P.N.V.A" baaraw be ke nin cogo la, walasa nɔgo be se ka nɔsun nafa, fijew k'a fili

MARA CIKELAW JIGIFA.

ani bin kan'a degun.

Baganmara siratige la, misidögötöro ni cikelakölden bë baaraw ke nögön fë. Kelen bë baganw furake; to kelen bë baganw ladoncogo numan nöfö. O sababu la, "P.N.V.A" baaraw nesinnen bë baganw ka bindunta sëneli n'a ladonni ma dugu döw la, i n'a fo Ira, Masakana ani Ure, n'olu bë Bankasi mara la.

Dugumögöw y'o baaraw nafa ye ka d'a kan Laaji Taafa, ni senekele ani baganmarala nana don Ira, o y'a fo, k'a sementiya ko misimuso duuru ladonnen konuman bë misimuso tan labilalen nöfö hake di misitigi ma.

Sigiyörö ani sene dugukolo lakanali hukumu köö, kaadöw fana y'u niyörö sörö "P.N.V.A" nafaw la. Ni sanji nana, ji min bë woyo ka bë sanfe ka na dugu ma, o ji bë taa ni sene dugukolo nafama yörö bës ye, i n'a fo nögöw; o köfë ji te basigi sene yöröw la fewu; o köson "P.N.V.A" bë ka faraw dacogo jira kaadöw la ji bolisiraw kan, walasa ji bë se ka walankata ka taa forow köö, ka nögöw sabati. A damine la, kaadöw tun y'a miiri

ko tubabu tile baara gelenw "nögönnaw don. Nka, kabini u y'a nafaw ye, u ye baara minë ni barika ye, fo ninan, a kera sababu ye, Paakaw ka malo sene. Paa ye kaadödugu döye Banjagara mara la.

"P.N.V.A" BAARAGELEYAW: Baara fosi te dugukolo kökan ni geleya te min na. Baara nafa te sörö n'i ma segen munu, ka geleya kösago. Taama in y'an se dugu fen o fen na, ni Bungeli te, dugu tan ni fila tōw bës n'u ka geleyaw don. Dugu döw ka geleya ye wotoroko ye, ka se ka nögödoni ka t'ake foroköö, döw ta ye baaraminenkow ye ani nögökö, bagan nögöw manca yörö minnu na, ni tubabu nögö fana söngö ka gelen yen. Nin geleyaw bës lajelen bë ka nögö sörö dugu döw köö.

"P.N.V.A" ye feerew siri, walsa ka geleya döw kële. Nögöko bë dugu minnu na, cikelaköldenw bë nögö dilancogo nöfö o dugumögöw ye. Mögö kelen-kelen bës b'i ka nögö dingë sen, ka namanw k'a köö, ka to ka ji k'a kan, k'a laben o cogo la fo kalo 5 wali-maka kalo 6, ka ben samiyë waati

ma. Nögö numan bë sörö nin cogo la ka sörö dörome kelen ma bë a kunköö.

Min ye baarake minenkow ye, i n'a fo: wotoro, dabanjana ani kaadöw ka faracilanw, maritow, olu te se ka nénabö ni wari te. O siratige la, Daniyeli KELEMA y'a fo dugumögöw ye ko goferenama bëna feerew nini ka wari juru don seneke law la; nka, seriwusiwerëdeben'o baarä ke; o seriwusi fana b'a sinsin ben de kan dugu köö, k'a ka baara ke. Ni ben ni tön te dugu minnu köö, juru te don o duguw la.

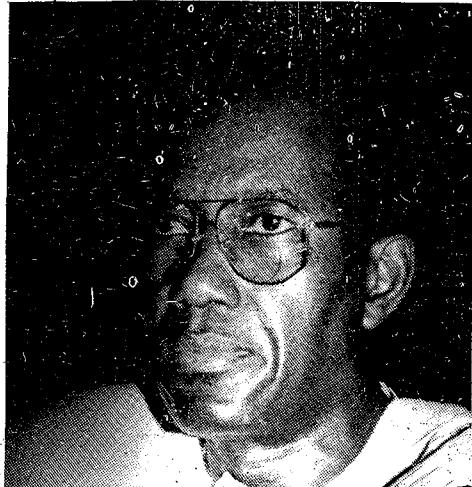
Taama in senfe, an y'a kölösi ko cike feerew nöföli siratige la, cikelakölden ka nendiya n'a ka kumadön t'a ka baara sinsin. A ka kuma fölenw mana wolo wale minnu na forow köö kene kan, o walew de b'a ka kumaw sabati, k'a dugumögöw d'a la, k'u son a bolo, k'u kolon a ye. O de köson a bë se ka fo ko "P.N.V.A" ye Moti mara mögöw jigifa. A ye cikelaköldenw ni Moti sene seriwsida kunnawolo.

Badama DUKURE
Kabaaru - Moti.

MALI PERESIDAN KURA SIGILI

Alifa Umaru KONARE

Cewule Mamadu KONATE

Muntaga TALI

Baba Hakibu HAYIDARA

Ali mami SILA

Ali JANGADO

Idirisa TARAWELE

Mamadu Baturu JABI

Demba Musa JALO

WOTE KERA MOGO MINNU KAN SAN 1992